

PÕLLUMAJANDUSE AJALOOST

PÕLLUMAJANDUSTEADUSTE NÕUKOGU TÖÖST TEADUSKRAADIDE KAITSMISEL JA OMISTAMISEL AASTAIL 1970...1976

O. Priilinn

Eesti põllumajandusteaduse ajaloos kuulub teaduskraadide kaitsmise alal väärikas koht nn. Punga Nõukogule Teaduste Akadeemia juures. Selles nõukogus kaitsti aastail 1970...1976 doktori- ja kandidaativäitekirju ilmselt rohkem, kui on kaitstud põllumajandusalaseid väitekirju Eesti üheski teises nõukogus. Nimetatud nõukogus doktori- ja kandidaadikraadi saanud teadlased on praegugi eesti teaduses ja põllumajanduses juhtivatel positsioonidel. Alljärgnevalt antakse ülevaade selle nõukogu loomisest, koosseisust ja tegevuse tulemustest tema eksisteerimise kuue aasta jooksul.

Põllumajandusteaduste Nõukogu doktori- ja kandidaativäitekirjade vastuvõtmiseks loodi Eesti NSV Teaduste Akadeemia Keemia-, Geoloogia- ja Bioloogiateaduste Osakonna juures vastavalt Eesti NSV TA Presiidiumi 1970. aasta 21. aprilli otsusele (protokoll nr. 9, prg. 50) ja NSV Liidu Kõrgema ja Keskerihariduse ministri 1970. aasta 10. juuni käskkirjale nr. 321-B. Nõukogule anti õigus võtta vastu doktori- ja kandidaativäitekirju maaparanduse, sordiaretuse ja seemnekasvatuse, taimekasvatuse, fütopatoloogia ja taimekaitse, põllumajandusloomade aretuse, põllumajandusloomade söötmise ja söötade tehnoloogia ning metsakasvatuse erialadel. Kandidaativäitekirju võis võtta kaitsmisele ka maaviljeluse erialal.

Põllumajandusteaduste Nõukogu kinnitati järgmises koosseisus:

1. Aarne Pung – põllumajandusdoktor, professor, akadeemik (nõukogu esimees)
2. Johan Eichfeld – põllumajandusdoktor, akadeemik (nõukogu aseesimees)
3. Elmar Haller – põllumajandusdoktor, professor (nõukogu aseesimees)
4. Oskar Priilinn – põllumajanduskandidaat (nõukogu sekretär)
5. Aleksander Adojaan – põllumajandusdoktor
6. Toomas Frey – bioloogiadoktor
7. Karl Hommik – tehnikadoktor
8. Johannes Kaarde – professor
9. Harry Karis – bioloogiakandidaat
10. Jüri Kuum – põllumajanduskandidaat
11. August Marland – bioloogiadoktor, professor
12. Viktor Masing – bioloogiadoktor
13. August Muuga – põllumajanduskandidaat, professor
14. Adolf Mölder – põllumajandusdoktor, professor
15. Ülo Oll – põllumajandusdoktor
16. Erast Parmasto – bioloogiadoktor
17. Arnold Piho – põllumajanduskandidaat
18. Arnu Ravis – põllumajanduskandidaat
19. Cerelius Ruus – bioloogiadoktor
20. Aleksander Siimon – põllumajandusdoktor, professor
21. Richard Toomre – põllumajandusdoktor, professor
22. Uno Valk – bioloogiadoktor
23. Harald Velner – tehnikadoktor
24. Vello Veski – bioloogiakandidaat.

Nõukogu sai volitused kolmeks tööaastaks, seega 1973. aasta kevadeni. Järgnevalt on toodud teadlased, kes kaitsesid selle nõukogu ees oma väitekirja.

Põllumajandusteaduste Nõukogu liikmed 11. detsembril 1975: esireas vasakult – A. Ravis, R. Toomre, A. Mölder, J. Eichfeld, A. Pung, E. Parmasto, L. Lepajõe, E. Haller, K. Hommik, Ü. Oll; teises reas vasakult – L. Vaher, V. Masing, V. Veski, H. Karis, U. Valk, J. Parts, A. Piho, E. Pihelgas, O. Priilinn, T. Frey, J. Kuum, A. Adojaan, V. Ross.

Märkus. Jaan Parts kuulus Nõukogu koosseisu NLKP esindajana ja Vello Ross ametiühingu esindajana. Leida Lepajõe kinnitati Nõukogu liikmeks 1974. a. mais seoses Cerelius Ruusi välja arvamiseiga liikmete nimekirjast surma tõttu.

1970. aastal kaitsti 1 doktori- ja 4 kandidaativäitekirja. Selle aasta 5. novembril kaitsesid selle nõukogu ees edukalt põllumajanduskandidaadi väitekirja kolm esimest dissertanti.

1. **Valdek Allik** teemal *Üheaastaste liblikõieliste agrotehnika täiustamine Eesti NSV kamar-karbonaatmuldadel*.

Ametlikud oponendid: E. Haller – põllumajandusdoktor, prof.
O. Rõõs – bioloogiakandidaat.

2. **Peeter Tälli** teemal *Väetiste kasutamise alused männiseemikute kasvatamisel Eesti NSV metsataimlates*.

Ametlikud oponendid: U. Valk – bioloogiadoktor
E. Turbas – põllumajanduskandidaat.

3. **Tiit Nõges** teemal *Sookultuurniitude tüübid ja nende bioloogilised ja majanduslikud omadused Eesti NSV-s*.

Ametlikud oponendid: A. Adojaan – põllumajandusdoktor
V. Kruus – põllumajanduskandidaat.

Teist korda kogunes Nõukogu Tartus 3. detsembril, mil kaitsti 2 põllumajanduskandidaadi väitekirja:

1. **Udo Reinberg** teemal *Kuivenduse mõju soostunud metsade tootlikkusele sõltuvalt edaafilistest tingimustest*.

Ametlikud oponendid: U. Valk – bioloogiadoktor
L. Muiste – bioloogiakandidaat.

2. **Almine Mõöl** teemal *Uute munatootmissuunaliste kanaliinide kujundamine mitmesuguste erinevate aretusmeetodite kasutamisega Kurtna Linnukasvatuse katsejaamas*.

Ametlikud oponendid: M. Orlov – bioloogiadoktor, prof.
A. Kurbatov – põllumajandusdoktor, prof.
A. Fomin – põllumajandusdoktor, prof.
A. Mölder – põllumajandusdoktor, prof.

Nii oponendid kui ka Nõukogu hindasid väitekirja põllumajandusdoktori vääriliseks, kuid Kõrgem Atestatsioonikomisjon (VAK) omistas A. Mõölile siiski vaid põllumajanduskandidaadi kraadi.

1971. aastal kaitsti 5 doktori- ja 8 kandidaativäitekirja. Väitekirju kaitsesid:

7. jaanuaril: 1. **Raul Tüür** teemal *Nitrofoska mõju mõnedele põllukultuuridele*.

Ametlikud oponendid: E. Haller – põllumajandusdoktor, prof.

A. Piho – põllumajanduskandidaat.

2. **Kaldi Tagavälja** teemal *Hariliku aruheina ja roosa ristiku seemne ratsionaalsed kasutusviisid*.

Ametlikud oponendid: E. Haller – põllumajandusdoktor, prof.

J. Veevo – majanduskandidaat.

3. **Hans Tomson** teemal *Mõningatest probleemidest Eesti NSV-s raskete pinnaste kuivendamisel drenaažiga*.

Ametlikud oponendid: B. Sarma – tehnikadoktor, prof.

K. Alekand – tehnikakandidaat.

Kõik kolm kandidaaditööd tunnistati nõuetele vastavaks ja Nõukogu tegi VAK'ile ettepaneku omistada R. Tüürile ja K. Tagaväljale põllumajandus-, H. Tomsonile aga tehnikakandidaadikraad.

11. märtsil: 1. **Daidra Rieksta** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Rooside sordiuurimine ja aretus Läti NSV-s*.

Ametlikud oponendid: S. Saakov – bioloogiadoktor, prof.

V. Veski – bioloogiakandidaat.

2. Fritz Jansons kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Roosa ristiku kasvatamine söödaks ja seemneks*.

Ametlikud oponendid: H. Maurinja – bioloogiadoktor, prof.

R. Toomre – põllumajandusdoktor, prof.

A. Adojaan – põllumajandusdoktor.

8. aprillil: 1. **Helmut Raig** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Teed ja võtted põlevkivituhha ja põlevkiviõlide ratsionaalseks kasutamiseks taimekasvatuses ja maaviljeluses*.

Ametlikud oponendid: I. Revut – põllumajandusdoktor, prof.

R. Toomre – põllumajandusdoktor, prof.

N. Tretjakov – põllumajandusdoktor.

2. **Malle Mandre** kaitses bioloogiakandidaadi väitekirja teemal *Antibiootiliste ainete toime rooside jahukastekindlusele ja selle seos taime biokeemiliste protsessidega*.

Ametlikud oponendid: A. Marland – bioloogiadoktor, prof.

P. Tamm – põllumajanduskandidaat.

6. mail: 1. **Marianna-Helene Saar** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Eesti murude botaaniline koostis ja murutaimede reageerimine niitmisele*.

Ametlikud oponendid: A. Adojaan – põllumajandusdoktor

J. Liiv – põllumajanduskandidaat.

2. **Ludvig Žebrovski** kaitses bioloogiadoktori väitekirja teemal *Veiste piimavalgusisalduse aretusgeneetilised parameetrid*.

Ametlikud oponendid: H. Kušner – bioloogiadoktor, prof.

F. Garkavõi – põllumajandusdoktor, prof. kt.

A. Tarapenko – bioloogiadoktor.

3. juunil: 1. **Karl Kurm** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja *Veisetõugude täiustamise metoodikast Eesti NSV-s*.

Ametlikud oponendid: A. Mölder – põllumajandusdoktor, prof.

A. Lanina – põllumajandusdoktor

C. Ruus – bioloogiadoktor, prof.

F. Garkavõi – põllumajandusdoktor, prof. kt.

2. **Velta Amatniek** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja *Suureõielise Lathyrus odoratuse L. steriilsuse iseloom ja võimalused selle ületamiseks Läti NSV-s*.
Ametlikud oponendid: P. Pommer – põllumajandusdoktor
L. Kalnin – põllumajanduskandidaat.

1. juulil: 1. **Elmar Lemming** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Tähtsamate söödakultuuride sileerimiskadude põhjused ning nende vähendamise võimalused*.
Ametlikud oponendid: R. Toomre – põllumajandusdoktor, prof.
J. Klaar – bioloogiakandidaat.

2. **Elmar Rätsep** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Emiste reproduktsioon ja füsioloogiline seisund loomsete söötade asendamisel ja ratsionaalsel kasutamisel*.
Ametlikud oponendid: P. Kudrjajtsev – põllumajandusdoktor, prof.
N. Tsirelson – põllumajandusdoktor, prof.
C. Ruus – bioloogiadoktor, prof.
E. Ridala – veterinaariadoktor, prof.

1972. aastal kaitsiti 5 doktori- ja 12 kandidaativäitekirja.

20. jaanuaril: 1. **Leida Lepajõe** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Kanade liha- ja munajõudluse hindamine tähtsamate toitainete saagise ja proteiini- ning energia-konversiooni alusel*.
Ametlikud oponendid: A. Mölder – põllumajandusdoktor, prof.
A. Fomin – põllumajandusdoktor, prof.
L. Vaher – põllumajandusdoktor.

2. **Juta Zaletajeva** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Tulpide kasvatamine Eesti NSV-s*.
Ametlikud oponendid: A. Adojaan – põllumajandusdoktor
V. Veski – bioloogiakandidaat.

17. veebruaril: 1. **Endel Pihelgas** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Hariliku männi selektsiooni alused Eesti NSV tingimustes*.
Ametlikud oponendid: L. Pravdin – bioloogiadoktor, prof.
V. Masing – bioloogiadoktor, prof.
U. Valk – bioloogiadoktor.

2. **Endel Tappo** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Parkmetsade planeerimise ja majandamise põhijooni Tallinna ümbruse parkmetsade näitel*.
Ametlikud oponendid: U. Valk – bioloogiadoktor
M. Margus – põllumajanduskandidaat.

23. märtsil: 1. **Ludvig Bojarski** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Noorveiste kasvatamise ja nuumamise ratsionaalne süsteem täisvärtuslike koresöötade baasil*.
Ametlikud oponendid: A. Mölder – põllumajandusdoktor, prof.
Ü. Oll – põllumajandusdoktor, prof.
S. Stojanovski – bioloogiadoktor, prof.

2. **Viive Rumberg** kaitses bioloogiakandidaadi väitekirja teemal *Eesti NSV-s kultiveeritavate roosisortide haiguskindlus*.
Ametlikud oponendid: E. Parmasto – bioloogiadoktor
B. Nurmiste – põllumajanduskandidaat.

25. mail: 1. **Volfrid Upmanis** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Talirüpsi ja talirüpsi kasvatamise perspektiivid Läti NSV-s ja teistes vabariikides ning oblastites mittemustamullavööndis*.
Ametlikud oponendid: M. Šeбалina – põllumajandusdoktor
B. Kudelin – põllumajandusdoktor, prof.
R. Toomre – põllumajandusdoktor, prof.

2. **Mart Jaagus** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Valge ristiku sortide ja kohalike päritolude rohumaaviljeluslike omadusi*.
Ametlikud oponendid: J. Kuum – põllumajandusdoktor, prof.
K. Annuk – põllumajanduskandidaat.

3. **Hubert Jürgen** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Soo-kultuurniitude saagikuse ja saagi kvaliteedi tõstmise võimalusi*.

Ametlikud oponendid: Ü. Oll – põllumajandusdoktor, prof.

K. Annuk – põllumajanduskandidaat.

15. juunil: 1. **Albina Volkova** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Söödakaalika 'Kuusiku' bioloogilised iseärasused ja agrotehnika Sahhalinil*.

Ametlikud oponendid: R. Toomre – põllumajandusdoktor, prof.

E. Niinepuu – põllumajanduskandidaat.

2. **Endel Maasik** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Segajõusöötade proteiiniressursside ratsionaalse kasutamise teedest ja jõusöödatööstuse perspektiivse arendamise probleemidest Eesti NSV-s*.

Ametlikud oponendid: Ü. Oll – põllumajandusdoktor, prof.

L. Nigul – põllumajanduskandidaat.

3. **Nikolai Sorokin** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Kergeltsavika kamarleetmulla harimine talirukkile*.

Ametlikud oponendid: E. Haller – põllumajandusdoktor, prof.

M. Tarassov – põllumajanduskandidaat.

12. oktoobril: 1. **Ülo Erik** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Kuuse- ja männiseemikute kasvatamisest Eesti NSV-s*.

Ametlikud oponendid: L. Sarapuu – bioloogiadoktor

U. Reinberg – põllumajanduskandidaat.

2. **August Örd** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Edela-Eesti ranniku rekreatiivsed tingimused, tema metsad ja nende uuendamine*

Ametlikud oponendid: U. Valk – bioloogiadoktor

A. Ilves – bioloogiakandidaat.

3. **Alli Süvalepp** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Eesti NSV-s kasvatamiseks sobivad mägitaimesed, nende introduksioon, bioloogilised ja ökoloogilised iseärasused ning kasutamise haljastamiseks*.

Ametlikud oponendid: A. Adojaan – põllumajandusdoktor

L. Raudsepp – põllumajanduskandidaat.

21. detsembril: 1. **Heino Kärblane** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Põllukultuuride fosforitoitumuse parandamise võimalusi Eesti NSV-s*.

Ametlikud oponendid: R. Toomre – põllumajandusdoktor, prof.

E. Haller – põllumajandusdoktor, prof.

P. Barbalis – põllumajandusdoktor.

2. **Heino Kasesalu** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Metsa ja mulla vahelised suhted Eesti NSV nõmmemännikutes*.

Ametlikud oponendid: U. Valk – bioloogiadoktor

P. Kollist – bioloogiakandidaat.

Kuna Nõukogu volitused kehtisid 1973. a. kevadeni, kerkis juba 1972. a. sügisel küsimus Põllumajandusteaduste Nõukogu edukalt kulgenud tegevuse jätkamisest. Teadlaste ringis peeti vajalikuks taotleda uusi volitusi. Oli kujunenud traditsiooniks, et Nõukogu istungid toimusid Tartus Eesti Loomakasvatuse ja Veterinaaria TU Instituudis Kreutzwaldi 1 ning Nõukogu Tallinnas elavad liikmed sõitsid istungitele Teaduste Akadeemia Presiidiumi *Latvial*. Nendel sõitudel peeti elavaid arutelusid teaduse ja elu-olu paljudel teemadel. Johan Eichfeld nimetas väikebussis istumisi klubi koosolekuteks. Üksmeelselt taotleti Nõukogu töö jätkamist.

Juba 1972. a. novembris-detsembris arutati akadeemia Keemia-, Geoloogia- ja Bioloogiateaduste Osakonnas ja akadeemia Presiidiumil Nõukogu uue koosseisu ja erialade ettepanekute projekti, mis kiideti heaks ning saadeti NSV Liidu Kõrgema ja Keskerihariduse Ministeeriumi.

NSV Liidu Kõrgema ja Keskerihariduse ministri 1973. a. 20. juuni käskkirjaga nr. 311-B kinnitati uus erialade nimekiri, mille järgi võis Eesti Teaduste Akadeemia juures olev Põllumajandusteaduste Nõukogu võtta kaitsmisele väitekirju – omistada kandidaadi-kraadi ja esitada Kõrgemale Atestatsioonikomisjonile doktorikraadi omistamiseks lisaks

eelmisele koosseisule kinnitatud erialadele veel järgmistel erialadel: üldine maaviljelus, rohumaviljelus, eriloomakasvatus, metsakultuurid, nende aretus, seemnekasvatus ja linnade haljastamine.

Uute liikmetena kuulusid Nõukogusse põllumajandusdoktor Endel Pihelgas, põllumajandusdoktor Helmut Raig ja põllumajandusdoktor Leo Vaher. Välja olid langenud surma tõttu prof. A. Siimon, prof. A. Marland ja prof. J. Kaarde. Nõukogu esimehena jätkas akad. A. Pung, aseesimeestena akad. J. Eichfeld ja prof. E. Haller ning sekretärina O. Priilinn.

1973. aastal kaitsti 1 doktoriväitekiri ja 9 kandidaadiväitekirja. Kõik dissertandid taotlesid teaduskraadi põllumajandusteaduste alal.

18. jaanuaril **Arnold Paas** teemal *Maaparandust vajavate soostunud muldade režiimidest ja omadustest ning nende kasutamise võimalusi liigniiskuse diagnostikas.*

Ametlikud oponendid: J. Kuum – põllumajandusdoktor, prof. kt.

E. Soovik – tehnikakandidaat.

24. mail: 1. **Ilmar Aamisepp** teemal *Kartuli mugulasaagi olenevus mullast, sademetest ja agrotehnikast Eesti NSV-s.*

Ametlikud oponendid: R. Toomre – põllumajandusdoktor, prof.

V. Kruus – põllumajanduskandidaat.

2. **Oleg Bormatenkov** teemal *Mineraalväetiste mõju timuti heinasaagile polderaladel Kaliningradi oblasti tingimustes.*

Ametlikud oponendid: R. Toomre – põllumajandusdoktor, prof.

A. Piho – põllumajanduskandidaat.

7. juunil: 1. **Enno Siiber** teemal *Mõningate söödakomponentide mõju pullide sperma kvaliteedile ja vere biokeemilisele koostisele.*

Ametlikud oponendid: Ü. Oll – põllumajandusdoktor, prof.

R. Teinberg – põllumajanduskandidaat.

2. **Jüri Redel** teemal *Lihatööstuse jäätmete kasutamine valk-vitamiinse kuivisöödana ja nende tootmistehnoloogia väljatöötamine.*

Ametlikud oponendid: A. Mölder – akad.

L. Nigul – põllumajanduskandidaat.

15. novembril: 1. **Urmas Grišakov** teemal *Uute elamurajoonide haljastamine Eesti NSV-s.*

Ametlikud oponendid: R. Toomre – põllumajandusdoktor, prof.

M. Margus – põllumajanduskandidaat.

2. **Vello Kuusk** teemal *Põllumajanduskultuuride saagi sõltuvus vihmutamisest ja selle organiseerimisest Saaremaal.*

Ametlikud oponendid: R. Toomre – põllumajandusdoktor, prof.

L. Raave – põllumajanduskandidaat.

13. detsembril: 1. **Jaan Lepajõe** teemal *Odra saagikuse suurendamise ja õlleodra kvaliteedi parandamise bioloogilisi aluseid ning praktilisi võtteid. (doktoritöö).*

Ametlikud oponendid: I. Kodanev – põllumajandusdoktor, prof.

A. Adojaan – põllumajandusdoktor

P. Zarin – tehnikadoktor, prof.

2. **Erich Lõhmus** teemal *Eesti metsade tüpoloogiline analüüs.*

Ametlikud oponendid: V. Masing – bioloogiadoktor, prof.

L. Muiste – bioloogiakandidaat.

3. **Viktor Vorobjov** teemal *Orgaaniliste väetiste ja niisutamise mõju kultuurkarjamaade saagikusele ja saagi kvaliteedile kamar-leetmuldadel Leningradi oblastis.*

Ametlikud oponendid: N. Šapožnikov – põllumajandusdoktor, prof.

A. Sau – põllumajanduskandidaat.

1974. aastal kaitsti 8 teaduste doktori- ja 9 kandidaadiväitekirja. Kõik dissertandid taotlesid teaduskraadi põllumajandusteaduste alal.

21. märtsil: 1. **Olev Henno** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Arukaasikute kasvatamine Eesti NSV-s*.

Ametlikud oponendid: E. Pihelgas – põllumajandusdoktor, prof. kt.

U. Valk – bioloogiadoktor

T. Frey – bioloogiadoktor.

2. **Artis Kaleis** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Söödateravilja säilitamise erinevate viiside põhjendamine ja võrdlev hindamine*.

Ametlikud oponendid: Ü. Oll – põllumajandusdoktor, prof.

J. Latvietis – põllumajandusdoktor.

11. aprillil: 1. **Arnold Piho** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Väetiste kasutamise mullastikulised tingimused, efektiivsus põllukultuuride väetamisel ning mineraalväetiste jaotamine külvikorras Eesti NSV-s*.

Ametlikud oponendid: R. Toomre – põllumajandusdoktor, prof.

E. Haller – põllumajandusdoktor, prof.

J. Kuum – põllumajandusdoktor, prof.

2. **Pavel Tšurakov** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Söödakaalika 'Kuusiku' bioloogia ja agrotehnika iseärasused Udmurdi ANSV-s*.

Ametlikud oponendid: H. Raig – põllumajandusdoktor

E. Niinepuu – põllumajanduskandidaat.

22. mail: 1. **Harald Tikk** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Kalkuniliha tootmise suurendamise ja kvaliteedi parandamise uurimised Eesti NSV tingimustes*.

Ametlikud oponendid: A. Mölder – põllumajandusdoktor, prof.

G. Iotsjus – põllumajandusdoktor, prof.

H. Ainson – bioloogiadoktor.

2. **Valjo Masso** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Piimafarmide sõnnikujäätmete tehnoloogilised alused Eesti NSV-s*.

Ametlikud oponendid: L. Ernst – põllumajandusdoktor, prof.

R. Toomre – põllumajandusdoktor, prof.

L. Vaher – põllumajandusdoktor, prof.

6. juunil: 1. **Vambola Laanmäe** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Eesti NSV seatõugude produktiivomaduste täiustamine ja võrdlus Nõukogude Liidu tähtsamate seatõugudega kontrollnuuma andmeil*.

Ametlikud oponendid: A. Pung – põllumajandusdoktor, prof.

L. Vaher – põllumajandusdoktor, prof.

Ü. Oll – põllumajandusdoktor, prof.

2. **Rein Teinberg** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Populatsioonide geneetiliste parameetrite ja selektsiooniindeksite määramise teoreetilised alused ning nende kasutamine piimakarja valikul Eesti NSV-s*.

Ametlikud oponendid: A. Mölder – põllumajandusdoktor, prof., akad.

F. Garkavõi – põllumajandusdoktor, prof.

L. Vaher – põllumajandusdoktor, prof.

3. **Lembitu Aasalo** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Põllumajandusmaastiku kujundamine intensiivse maaviljeluse tingimustes Edela-Eesti mandriosas*.

Ametlikud oponendid: H. Raig – põllumajandusdoktor

L. Laasimer – bioloogiadoktor, prof.

17. oktoobril: 1. **Ivar Etverk** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Hariliku kuuse varieeruvus Eesti NSV-s*.

Ametlikud oponendid: L. Laasimer – bioloogiadoktor, prof.

E. Pihelgas – põllumajandusdoktor, prof. kt.

T. Frey – bioloogiadoktor.

2. **Ailo Ehamaa** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Kartuli-kiduussi (Heterodera rostochiensis W.) avastamine ja tõrje Eesti NSV-s*.

Ametlikud oponendid: H. Raig – põllumajandusdoktor

E. Krall – bioloogiakandidaat.

14. novembril: 1. **Jevgenia Rudenko** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Kultuurkarjamaade kõrge ja püsiva produktiivsuse kindlustamise teed Valge-Vene NSV-s.*

Ametlikud oponendid: S. Skoroponov – põllumajandusdoktor, prof., akad.

A. Adojaan – põllumajandusdoktor

B. Kudelin – põllumajandusdoktor.

2. **Ilmar Karjane** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Teraviljade koristuskadude vähendamise võimalusi ja optimaalse kombainipargi kujundamine Eesti NSV-s.*

Ametlikud oponendid: E. Haller – põllumajandusdoktor, prof.

V. Hussar – tehnikakandidaat.

12. detsembril: 1. **Kazis Banis** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Heinasegude valiku uurimine ja nende kasutamine Njamunase jõe lammidel.*

Ametlikud oponendid: E. Haller – põllumajandusdoktor, prof.

K. Annuk – põllumajanduskandidaat.

2. **Helgi Ausmees** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Haljasmaisi optimaalse kasvatiheduse ja ratsionaalse külviviisi valikut mõjutavad bioloogilised tegurid Eesti NSV-s.*

Ametlikud oponendid: R. Toomre – põllumajandusdoktor, prof.

E. Jaama – põllumajanduskandidaat.

3. **Sulev Uusna** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Hariliku orasheina (Agropyron repens) levik ja tõrjevõimalusi põllukultuuride kasvatamisel Eesti NSV-s.*

Ametlikud oponendid: E. Haller – põllumajandusdoktor, prof.

K. Ojaveski – põllumajanduskandidaat.

4. **Kai Ranne** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Kagu-Eesti söötade joodisaldusest ja loomade joodiga lisaõõtmisest.*

Ametlikud oponendid: V. Drebitskas – bioloogiadoktor

A. Ilus – põllumajanduskandidaat.

1975. aastal kaitsti 8 doktori- ja 10 kandidaativäitekirja.

30. jaanuaril: **Ceslav Jukna** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Leedu veisetõugude lihaproductiivsus ja selle tõstmise meetodid.*

Ametlikud oponendid: D. Levantin – põllumajandusdoktor, prof.

K. Kurm – põllumajandusdoktor, prof.

L. Vaher – põllumajandusdoktor prof.

10. aprillil: 1. **Juri Kornejev** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Kevadine mullaharimine vaheltharitavatele kultuuridele Karjala savimuldadel.*

Ametlikud oponendid: H. Raig – põllumajandusdoktor

H. Vipper – põllumajanduskandidaat.

2. **Anton Abe** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Lutsernikasvatus Saaremaal.*

Ametlikud oponendid: R. Toomre – põllumajandusdoktor, prof.

L. Kõrgas – põllumajanduskandidaat.

5. juunil: 1. **Arnu Rivis** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Maisi agrotehnika teaduslikud alused Eesti NSV-s.*

Ametlikud oponendid: R. Toomre – põllumajandusdoktor, prof.

G. Grinblatt – põllumajandusdoktor

J. Kuum – põllumajandusdoktor, prof.

2. **Gunar Igaunis** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Okaspuuseemikute kasvuhoones poliüetüleenkile all kasvatamise bioloogilised ja majanduslikud alused Läti NSV-s.*

Ametlikud oponendid: E. Pihelgas – põllumajandusdoktor, prof. kt.

G. Ozolin – bioloogiadoktor, prof.

A. Maurin – bioloogiadoktor, prof.

K. Saks – põllumajandusdoktor, prof.

3. **Leida Ilus** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Väetamise efektiivsus maasikakasvatuses.*

Ametlikud oponendid: E. Haller – põllumajandusdoktor, prof.
P. Juurikas – põllumajanduskandidaat.

16. oktoobril: 1. **Uno Tomberg** kaitses tehnikadoktori väitekirja teemal *Soode kuivendamise alused (Eesti NSV uurimismaterjalidel)*.

Ametlikud oponendid: A. Panadiadi – tehnikadoktor, prof.
L. Zelenka – põllumajandusdoktor
H. Velner – tehnikadoktor, prof.

2. **Jüri Enno** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Dreenniisutuse efektiivsus liivmuldadel Eesti NSV-s*.

Ametlikud oponendid: J. Kuum – põllumajandusdoktor, prof.
K. Alekand – tehnikakandidaat.

3. **Enn Kärner** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Kultuurkarjamaade väetamisest happelistel ja huumusvaestel muldadel*.

Ametlikud oponendid: A. Adojaan – põllumajandusdoktor
L. Raave – põllumajanduskandidaat.

20. novembril: 1. **Pavel Avramenko** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Söötade ja söödalisanidite ettevalmistamise erinevate tehnoloogiliste võtete mõju toitainete omastamisele ja loomade füsioloogilistele näitajatele*.

Ametlikud oponendid: Ü. Oll – põllumajandusdoktor, prof.
E. Valdmann – bioloogiadoktor
V. Konjuhhov – põllumajandusdoktor.

2. **Oskar Valing** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Balti mere vee kasutamise võimalustest põllumajanduskultuuride vihmutamiseks (Eesti NSV tingimustes)*.

Ametlikud oponendid: R. Toomre – põllumajandusdoktor, prof.
E. Haller – põllumajandusdoktor, prof.

3. **Malle Kärner** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Valge ristiku ja mineraalväetise lämmastiku mõju heintaimede saagile ja kvaliteedile happelistel ja huumusevaestel muldadel*.

Ametlikud oponendid: J. Kuum – põllumajandusdoktor, prof.
L. Raave – põllumajanduskandidaat.

11. detsembril: 1. **Richard Kalmet** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Mikroelementide mõju söödakultuuride saakidele ja sööda kvaliteedile Eesti NSV-s*.

Ametlikud oponendid: R. Toomre – põllumajandusdoktor, prof.
P. Anspok – põllumajandusdoktor
E. Haller – põllumajandusdoktor, prof.

2. **Ants Ilus** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Kohalike söötade keemilise koostise ja toiteväärtuse ning nendel põhinevate piimalehmade ratsioonide uurimine Eesti NSV-s*.

Ametlikud oponendid: J. Latvietis – põllumajandusdoktor, prof.
V. Volgin – põllumajandusdoktor, prof.
E. Rätsep – põllumajandusdoktor.

24. detsembril: 1. **Feliks Nõmmsalu** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Eesti NSV puistute struktuur ja hooldusraiate osa metsatootlikkuse tõstmisel*.

Ametlikud oponendid: E. Pihelgas – põllumajandusdoktor, prof. kt.
H. Kasesalu – põllumajanduskandidaat.

2. **Väino Tamm** kaitses tehnikakandidaadi väitekirja teemal *Vihmutatavate kultuurkarjamaade veetarve ja kastmisrežiim Eesti NSV mineraalmuldadel*.

Ametlikud oponendid: K. Hommik – tehnikadoktor
L. Rohusaar – tehnikakandidaat.

3. **Leo Nigul** kaitses põllumajandusdoktori väitekirja teemal *Peekonsigade nuumatulemuste mõjutamine söötmise ja pidamisega Eesti NSV-s*.

Ametlikud oponendid: P. Kudrjajtsev – põllumajandusdoktor, prof.
E. Rätsep – põllumajandusdoktor
E. Valdmann – bioloogiadoktor.

1976. aastal kaitsti 5 kandidaativäitekirja.

4. märtsil: **Andi Normet** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Tähtsamate mugulsibullillede ja sibullillede haigused Eesti NSV-s*.

Ametlikud oponendid: E. Parmasto – bioloogiadoktor

B. Nurmiste – põllumajanduskandidaat.

27. mail: 1. **Enno Koik** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Töökulu alandamise võimalusi savitorudrenaaži ehitamisel Eesti NSV-s*.

Ametlikud oponendid: J. Kuum – põllumajandusdoktor, prof.

E. Soovik – tehnikakandidaat.

2. **Ahto Jürisson** kaitses põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Eesti NSV maaparandusliku ehituse organiseerimise uurimine ja selle täiustamise meetodite väljatöötamine*.

Ametlikud oponendid: J. Kuum – põllumajandusdoktor, prof.

L. Kaaramaa – majanduskandidaat.

3. **Väino Jõgeva** kaitses tehnikakandidaadi väitekirja teemal *Kuivendussüsteemide põhivõrgu ekspluatatsiooni küsimuste uurimine Eesti NSV-s*.

Ametlikud oponendid: H. Velner – tehnikadoktor, prof.

M. Sepp – põllumajanduskandidaat.

17. juunil toimunud viimasel istungil kaitses **Venno Paalmäe** põllumajanduskandidaadi väitekirja teemal *Väljaparanduse aluste uurimine*.

Ametlikud oponendid: K. Hommik – tehnikadoktor

A. Paas – põllumajanduskandidaat.

Kokkuvõtet tehes leiame, et Põllumajandusteaduste Nõukogus kaitsti 6 aasta jooksul kokku 28 doktoriväitekirja. Kõrgemale Atestatsioonikomisjonile tehti ettepanek 26 põllumajandusdoktori, 1 bioloogiadoktori ja 1 tehnikadoktori teadusliku kraadi omistamiseks. Kandidaadikraadi omistas Nõukogu 56 inimesele; neist 51 tunnistati põllumajanduskandidaadi, 2 bioloogiakandidaadi ja 3 tehnikakandidaadi vääriliseks.

Välja arvatud üksikud erandid aktsepteeris Kõrgem Atestatsioonikomisjon Moskvas Põllumajandusteaduste Nõukogu otsuseid. Teadaolevail andmeil ei omistatud põllumajandusdoktori kraadi A. Mõölile, A. Rivisele ja L. Nigulile ning tehnikadoktori kraadi U. Tombergile. Olles väitekirjade kaitsmiste tunnistaja ja nüüd paar aastakümnet hiljem kaitsmiste protokollidega tutvumine viib mõttele, et teaduskraadide mitteomistamine Kõrgema Atestatsioonikomisjoni poolt ei tulenenud mitte alati niivõrd tööde tasemest kui eri koolkonda kuuluvate nn. mustade oponendide seisukohtade erinevustest.

Põllumajandusteaduste Nõukogu volituste lõppedes 1976. aasta juunis algas uus etapp väitekirjade kaitsmise nõukogude loomisel. Asuti moodustama piiratud arvul kitsama erialaga nõukogusid. Aga see on juba omaette teema.

Autor avaldab tänu Eesti Teaduste Akadeemia Keskarhiivi juhatajale Tiina Soometsale abi eest arhiivimaterjalidega tutvumisel.